

MALACOLOGIE EN BUITENLANDSE POLITIEK.

Wie dit jaar brieven uit Frankrijk krijgt, heeft kans op de envelop een kleurige, grote postzegel aan te treffen, met het onderschrift: "1860 - 1960, rattachement de Nice à la France". Voor binnenlands gebruik is er een overeenkomstige zegel, met betrekking tot Savoye. Op beide papiertjes staat een zorgeloos glimlachende juffrouw, temidden van een weelde van bloemen. Allemaal heel feestelijk. Wat mij echter persoonlijk bedroeft, is, dat op geen dezer zegels een slak is afgebeeld, en dat, terwijl toch bij de annexatie van Nice en Savoye nu een eeuw geleden, de malacologie zo'n krachtige steun heeft verleend aan de Franse aanspraken! Getuige in elk geval de Geneefse malacoloog Gabriel de Mortillet in zijn pennevruchten in de Revue Savoisienne van 1860 tot 1862. De ironische opmerkingen van dit enfant terrible, zo tussen faunistische overzichten door, zijn wel tekenend voor de politieke spanningen in die tijd. De Frans-Duitse oorlog stond voor de deur. Italië en Oostenrijk twistten om het bezit van Zuid-Tirol. Frankrijk eiste Savoye en Nice terug van Italië. Ook Zwitserland was hierbij nog geïnteresseerd. De Mortillet drijft de spot met een tijdgenoot die in een artikelenreeks Savoye zo ongeveer als de bakermat van de Europese beschaving moet hebben voorgesteld, en dan gaat hij verder: "Maar wat hij ons zeker niet vertelt, is, dat Savoye, dat vijf pausen aan de Kerk, en een Koninklijke familie aan de politiek geschonken heeft, nu de fauna van Frankrijk komt verrijken met een niet onbeduidende hoeveelheid land- en zoetwaterslakken". "Voorwaar, dat is een roem, die niet onder doet voor de andere". Zijn eerste artikelje eindigt aldus: "De slakken leveren derhalve het duidelijke bewijs, dat Savoye en Nice bij Frankrijk behoren". "Jaren geleden heeft een vooraanstaande Italiaanse malacoloog, hoewel met een Duitse naam, Pellegrino Strobel, door de studie van land- en zoetwatermollusken aangetoond, dat Tirol een Italiaanse provincie is. Gelukkig voor hem, dat de Oostenrijkse politie geen benul had van de politieke betekenis van slakken; anders zou Strobel waarschijnlijk genoopt zijn geweest, zijn malacologische studies voortaan te beperken tot de op de muren van de Staatsgevangenis levende soorten". In een volgend artikelje steekt De Mortillet de draak met de Zwitserse aanspraken op een deel van Savoye. "De studie van de land- en zoetwatermollusken geeft een zo duidelijke oplossing voor deze kwestie, dat elk congres nutteloos wordt, . . . voor zover tenminste een congres ooit nuttig is geweest". De artikeljes schijnen de nodige pennen in beweging te hebben gebracht. In zijn derde bijdrage schrijft hij o.m.: "Ik zal het niet hebben over de politieke brieven waarin men mij verwijt, te kort te schieten als Zwitser, of te weinig Italiaans te zijn, of wel te veel of niet genoeg Fransman. Warempel! ik ben niets van dat alles. Ik ben naturalist, en mijn antwoord luidt, dat het niet mijn schuld is, als de Zwitserse molluskenfauna anders is dan die van Savoye; als de slakken van Nice en Savoye meer Frans dan Italiaans zijn; als deze slakken zich zelfs uitstapjes en vestigingen veroorloven op de Italiaanse helling van de Alpen; als, ten slotte, Duitse weekdieren de Rijn oversteken om zich in Frankrijk te vestigen ..."

J.G.J. Kuiper.